

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos kultūros
ministro 2011 m. gruodžio 16 d.
įsakymu Nr. ĮV-778

KULTŪROS SRITIES ANTIKORUPCINĖ 2011-2014 METŲ

P R O G R A M A

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kultūros srities antikorupcinė programa (toliau vadinama - antikorupcinė programa) parengta vykdant Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimo Nr.IX-711 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programos patvirtinimo“ (Žin.,2002, Nr.10-355; 2011, Nr. 77-3727) įgyvendinimo priemonių planą bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu.

2. Antikorupcinės programos tikslas – pašalinti sąlygas korupcijos atsiradimui įvairiose kultūros srityse bei įgyvendinti priemones, užtikrinančias korupcijos prevenciją.

3. Antikorupcinės programos vykdytoja – įgaliota valstybės institucija Kultūros ministerija, kurios misija yra sudaryti sąlygas nacionalinės kultūros tęstinumui, jos plėtrai ir sklaidai, laisvai visuomenės kultūros raiškai ir dalyvavimui kultūrinėje veikloje, kultūros paveldo apsaugai, formuoti ir padėti atskleisti visuomenės grupių, tautinių bendrijų dvasines ir medžiagines vertybes, padėti plėtoti ir ugdyti demokratinę laisvą ir atvirą visuomenę. Kultūros ministerija yra pagrindinė valstybės politiką įgyvendinanti institucija, atsakinga už kultūros srities teisinę bazę, administravimą bei valstybinį kultūros srities finansavimą, todėl kovos su korupcija priemonių įgyvendinimas šiose srityse yra Kultūros ministerijos kompetencija.

4. Kultūros paveldo apsaugos, priežiūros, administravimo funkcijas atlieka Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos.

5. Ši antikorupcinė programa bus įgyvendinama pagal sudarytą veikslių planą, kuris nustato atskirų priemonių įgyvendinimui būtinus atlikti veiksmus, įvykdymo terminus, vertinimo kriterijus bei atsakingus vykdytojus.

II. KOVOS SU KORUPCIJA STRATEGIJA

6. Norint įgyvendinti radikalias korupcijos prevencijos priemones kultūros srityje ir kompleksiskai šalinti šio neigiamo socialinio reiškimo priežastis, būtina stiprinti kultūros srities įstaigas, skatinant glaudesnę jų bendradarbiavimą su visuomene ir nevyriausybinėmis organizacijomis, tobulinant jų veiklą bei ugdyti visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms.

7. Korupcijos pasireiškimo požymiai valstybės institucijose, biudžetinėse įstaigose, organizacijose bei valstybės įmonėse pažeidžia demokratijos principus, ekonomiką ir visą teisės sistemą, todėl rengiamos antikorupcinės priemonės turi būti ilgalaikės, nuoseklios ir visapusiškos. Ypač daug dėmesio būtina skirti korupcijos apraiškų prevencijai ir

neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus įgyvendinimui, būtina ugdyti visuomenės nepakantumą šiam reiškiniui.

8. Ši strategija padės vienyti kultūros įstaigų pastangas plėtoti antikorupcinę veiklą įgyvendinant Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus bei plėtojant kultūrinę veiklą Kultūros ministerijai pavaldžiose ar jos reguliavimo sričiai priskirtose kultūros įstaigose.

9. Sėkmingai kovoti su korupcijos apraiškomis įmanoma, kai programa grindžiama šiais pagrindiniais elementais: prevencija, teisės aktų pažeidimų tyrimu, visuomenės švietimu ir jos parama.

10. Šioje programoje numatytos priemonės nuosekliai siejamos su kitų institucijų priimamais teisės aktais socialinėms problemoms spręsti bei visuomenės apsauga nuo esamų bei šalies mastu atsirandančių korupcijos šaltinių.

11. Svarbiausias kovos su korupcija strategijos tikslas – panaikinti sąlygas, įtakančias korupcijos pasireiškimo galimybes, ir tuo užkirsti kelią korupcijos pasireiškimui įvairiose kultūros srityse.

12. Korupcijos pasireiškimo atvejai Kultūros ministerijoje bei jai pavaldžiose ar jos reguliavimo srityje esančiose įstaigose bei organizacijose nenumatyti.

13. Išanalizavus aplinką, nustatytos pagrindinės galimų korupcijos apraiškų prielaidos:

13.1. bendrosios socialinės – nedarbas, valdymo sistemos netobulumas, nepakankamas valstybės tarnautojų bei kultūros įstaigų darbuotojų atlyginimas bei biudžetinių lėšų, skirtų ilgalaikių tęstinių programų vykdymui, trūkumas;

13.2. teisinės – teisės aktų netobulumas, dažni jų keitimai, teisės aktų, įgyvendinant Lietuvos Respublikos įstatymus bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, stoka ir sudėtingos tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams procedūros;

13.3. institucinės – neišplėta vidaus ir išorės audito sistema, kvalifikuotų specialistų šioje srityje trūkumas, sprendimų priėmimo viešumo bei norminių teisės aktų, reguliuojančių specifinę kultūros įstaigų veiklą, stoka, neįdiegti asmeninės atsakomybės principai, per didelis specialistų darbo krūvis dėl mažo valstybės tarnautojų ir darbuotojų skaičiaus Kultūros ministerijoje bei kai kuriose kitose jai pavaldžiose įstaigose;

13.4. struktūrinės – žemas aprūpinimo informacinėmis technologijomis lygis, veiklos apskaitos sistemų netobulumas, vidaus kontrolės sistemų tinkamo funkcionavimo neužtikrinimas bei atsakomybės už patikėtą darbą stoka;

13.5. visuomenės pilietiškumo stoka – abejingumas, nesipriešinimas neteisėtiems pareigūnų sprendimams ir nepakantumo aplinkos neteisėtiems valstybės tarnautojų ar atsakingų darbuotojų veiksams nesudarymas;

13.6. išoriniai veiksniai, įtakojančys korupcijos atsiradimo prielaidas – tarptautinė korupcija, pasienyje išaiškinta kontrabanda ir kt.

14. Įvertinus nacionalinį saugumą ir kovą su korupcija reglamentuojančius teisės aktus bei egzistuojančią praktiką, kultūros srityje išskirtinos šios padidintos rizikos sritys:

14.1. korupcijai palankios egzistuojančios kultūros srityje įstatyminės bazės spragos;

14.2. sprendimai, susiję su kultūros srities administravimu;

14.3. kultūros srities institucijų, kultūros įstaigų bei kultūros projektų finansavimas;

14.4. kultūros vertybių apskaita ir išsaugojimas.

15. Vienu iš svarbiausių Kultūros ministerijos uždavinių, užtikrinančių korupcijos prevenciją, yra galiojančių teisės aktų tobulinimas antikorupciniu požiūriu bei naujų parengimas. Teisinė kultūros srities valdymo bazė turi užtikrinti korupcijos prevenciją, laiduoti kuo skaidresnį ir viešesnį kultūros institucijų ir įstaigų administravimą. Teisės aktuose būtinas kuo tikslesnis nuostatų atskirais klausimais apibrėžimas, išvengiant asmeninės interpretacijos bei galimo piktnaudžiavimo.

16. Kultūros ministerija pasiruošusi bendradarbiauti su kitomis valstybės institucijomis, joms rengiant ar tobulinant Gyventojų turto ir pajamų deklaravimo, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje, Viešųjų pirkimų, Viešojo administravimo, Valstybės tarnybos bei kitus, taikomus administruojant įvairias kultūros sritis, įstatymus bei vykdyti kryptingą ir veiksmingą antikorupcinę politiką.

17. Korupcijos prevencijos kultūros srityje tikslas – panaikinti korupcijos apraiškų bei korupcijos plitimo prielaidas, atkreipiant dėmesį į pagrindines korupcijos padidintos rizikos sritis: korupcijai palankios egzistuojančios kultūros srityje įstatyminės bazės spragas – sprendimus, susijusius su kultūros srities kultūros įstaigų administravimu, kultūros įstaigų bei kultūros projektų finansavimu, kultūros vertybių apskaita ir išsaugojimu.

18. Svarbiausi kovos su korupcija uždaviniai:

18.1. užtikrinti neišvengiamą teisės aktų pažeidėjų atsakomybę, taikant darbuotojams ir tarnautojams drausmines ir tarnybines nuobaudas už nustatytus teisės aktų pažeidimus;

18.2. užtikrinti korupcijos prevencijos priemonių taikymą ir korupcijos teisės pažeidimų tyrimą;

18.3. užtikrinti tinkamą ir veiksmingą šios strategijos įgyvendinimo priemonių administravimą;

18.4. pašalinti korupcijai palankias kultūros paveldo srities teisinės bazės spragas, rengti naujus teisės aktus, reglamentuojančius atskirų kultūros sričių administravimą bei tobulinti esamus teisės aktus antikorupciniu požiūriu;

18.5. užtikrinti antikorupcinių priemonių įgyvendinimą, tobulinti kultūros įstaigų vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą bei plėtoti ir aktyvinti Vidaus audito skyriaus veiklą;

18.6. užtikrinti informacijos apie biudžeto lėšomis vykdomų kultūros projektų bei priimamų sprendimų, administruojant kultūros įstaigas, viešumą;

18.7. padidinti kultūros srities darbuotojų teisinį sąmoningumą ir atsakingumą, kelti personalo kvalifikaciją;

18.8. prisidėti prie antikorupcinių visuomenės nuostatų stiprinimo ir visuomenės pilietinės atsakomybės ugdymo, skatinti visuomenės dalyvavimą antikorupcinėje veikloje, tikrinti skelbiamus faktus žiniasklaidoje bei kitose informacijos priemonėse.

19. Už šios strategijos įgyvendinimą, kontrolę, metodinės pagalbos teikimą Kultūros ministerijos pavaldžioms bei jos reguliavimo sferoje esančioms įstaigoms ir organizacijoms yra atsakinga Kultūros ministerija.

20. Kovos su korupcija strategijos kultūros srityje nuostatas vykdo šie subjektai:

20.1. Kultūros ministerija;

20.2. Kultūros ministerijai pavaldžios ar jos reguliavimo sferoje esančios įstaigos, organizacijos bei valstybės įmonės;

20.3. kitos valstybės institucijos, rengiančios teisės aktus, kurie reglamentuoja ir kultūros įstaigų veiklą.